

Konya Altınapa Sularına Ait Üç Vesika Hakkında

Av. Mehmet Ali APALI

Sayın Dinleyiciler,

Hittitler ve Bizanslılar gününden buyana Meram ve Konya ahalisinin içme ve sulama suyu olarak kullandığı Başarakavak köyü Göstenlik mevkiindeki pınar ve bu yolunun güzergâhındaki diğer pınardan çıkan sularından karşılanmasıyla çıkmakta olan bu su eskiden beri bu minval üzerine akmakta iken Selçuklu Sultanlarından Alaaddin Keykubat ilerde bu suya bir müdahale olabileceğini düşünerek suyu bir yöntemle bağlamayı düşünmüş ve hükmü altında olan bu suyu bir vakfa bağlamaya karar verip su yollarını (cetvelleri) İran su yollarından esinlenerek yeniden tanzim ettirmiş ve bu zamana kadar hiçbir müdahale ve tecâvüze uğramadan Dere köyü üzerinde olan Kavak Değirmeni Hanındaki mahal esas alınarak taksime tabi tutulmuştur. Bugün Altınapa denilen yerde belkide dünyada ilk defa olarak toprak bir baraj (havuz) yapmış ihtiyaca göre buraya yaptığı bir kapakla suyu tanzim ettirmiştir ki bu kapak açıldığı zaman Konya'ya feyiz ve bereket aktığı için bu kapağa Altınkapak ismi verilmiş ise de sonraları buraya galat olarak Altınapa denilmiştir. Bundan başka halen havuzhan diye anılan mahalde bir havuz yaptırarak suyun bir miktarını bu havuzda toplatarak otuzdokuz adet mermer menferlerle (kanavatlarla) suyu kısmen içme suyu ve kısmen de bağ bahçeleri sulamak üzere toprak künklerle mahalle ve semt çeşmelerinden tevzi etmiştir. Kavak değirmeni kadar hiç bir müdahaleye maruz kalmadan gelen suyu o zamanki ölçüme göre oniki okka olarak hesap ettirilerek bir okka su bir su değirmeni taşı çevirecek kadar sudur bunun iki okkasını kendisinin kısmen babası Sultan Keyhüsrev'in baş vezirliklerindeki yapmış olan ve Konya ve Anadolu'da şaheser abideler yaptıran Sahibiata (Fahreddinali) vermiş bu zata meram aile bahçesi üzerinden akmakta olan yukarı ve aşağı

(Süfli Ulvi) ırmaklarına ve ırmaklardan akan suları bugün dört okka denilen arazilere Kovanağzı, Aymanas, Pirebi arazilerine ve yine kendi eseri olan bugün ayakta kalan Larendede cadesindeki hamamına (Sultan hamamı) sebillerine, dört çeşmesindeki (bu gün yerleri belli değildir) Havzan semtinde bulunan iki adet buzhanesinde kullanılmak üzere ondabir vakıfname yaptırarak vakfa bağlamıştır. Bakiye kalan on okka suyu da Sultan Alaaddin Keykubat şu şekilde taksim ettirmiştir, iki okkası yaka ırmağına (Dedegilas da denilir) bu ırmağı su yolunu Dedegilas açtırmıştır. İki okkası içme suyu olmak üzere dört okkasını şehir ırmağına iki okkasını Karahüyük ırmağına iki okkasını da büyük çaya ayırmıştır.

Vakfiyenin aslı bugün elimizde olmamakla beraber tecdit fermanı elimizdedir. Her Osmanlı padişahı tahta oturduğunda evvelki padişaha ait emirnameleri vakıfnamelerin geçerliliklerine tecdit fermanı vermektedir. Konumuzu alakadar eden ferman 2/Şubat/1231 tarihli müceddet fermanı Sultan 2 nci Mahmut'a aittir. Özel olarak (Konya Sahibi ve Alaaddin Vakfı mütevellilerine binikiyüzyirmüç yılı cemaziyel ahiri'nin dördüncü günü tahta geçtiğim bugün sair fermanların yenilenmesini buyurdum. Bu arada haremyn şerifeyn vakfa nazarı darülsuade ağası hafız ise ağa divana arıza gönderdi ve nezareti altında bulunup evkaftan Konya'da bulunan Sultan Alaaddin Vakfının suyundan bahsetti. Bundan başka elimizde iki adet de şeri mahkeme ilamı vardırki 9/Zilkade/1170 tarihli 1170 sayılı ve 23/Ramazân/1170 tarihli dirki bu üç vesikada suyun yukarıdaki gibi taksim edileceğine dairdirki bu üç şahıslar elinde aranıp bulunmuştur. Bulduğum bu üç vesikayı Konya Belediyesine verdim. Mevlana Müzesi arşivindedir.

Hepinizi saygı ile selamlarım.

8 Aralık 1984